

ФІНАНСОВІ ВАЖЕЛІ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СФЕРІ ТУРИЗМУ

Забезпечення сталого економічного зростання України вимагає активізації інвестиційної складової суспільного відтворення. У цьому важлива роль належить державі, оскільки інвестиційну політику та механізми її реалізації визначають органи державної влади на підставі аналізу соціально-економічної ситуації в країні.

Інвестиційна політика держави – це система заходів, що визначають обсяг, структуру та основні напрямки усіх вкладень інвестиційних ресурсів різної форми для забезпечення високих темпів розвитку економіки через концентрацію інвестицій на тих інвестиційних проектах, від яких залежать досягнення високих темпів розвитку виробництва, збалансованість та ефективність економіки, одержання максимального приросту продукції і доходу на одиницю витрат, а також для створення в країні соціального середовища, яке відповідає вимогам суспільства щодо необхідної якості життя, належного рівня задоволення соціальних стандартів з урахуванням потреб майбутніх поколінь [1].

Необхідно зазначити, що інвестиційна політика держави є складовою її фінансової політики, а сфера туризму є визначеним напрямом вкладення інвестиційних ресурсів серед пріоритетних напрямків реалізації інвестиційної політики держави. Крім того, згідно розпорядження Кабінету міністрів України від 14.08.20136 р. № 843 курортно-рекреаційна сфера і туризм входять до переліку пріоритетних галузей економіки.

Активізація інвестиційної діяльності туристичної сфери без активної участі держави відбуватиметься вкрай повільно. Держава повинна здійснювати таку регуляторну політику, яка передбачала б вигравш для всіх сторін: для операторів, готелів, інвестиційних компаній, і сама брати участь у цьому питанні. Для залучення інвестицій у розвитку сфери туризму необхідні фінансові та податкові стимули.

Серед фінансових важелів державної підтримки інвестиційної діяльності у сфері туризму особливе місце займає податкова політика. Саме за допомогою інструментів податкового регулювання держава може забезпечити дієву мотивацію інвесторів та реципієнтів інвестицій, зменшуючи податковий тиск на цю сферу підприємницької діяльності [2].

Нормативно-правовою базою регулювання сфери туризму та її інвестиційного аспекту в Україні є Господарський кодекс України, Податковий кодекс України, Закони України «Про туризм», «Про інвестиційну діяльність» та ін.

Зазначимо, до основних позитивів Податкового кодексу України щодо стимулювання інвестиційної активності можна віднести низку новацій, найважливішими з яких є такі:

- стимулювання переходу України на інноваційну модель розвитку шляхом поетапного зниження ставки податку на прибуток з 25 % до 16%);
- строком на 10 років з 01.01.2011 р. звільняється від оподаткування прибуток, отриманий від надання готельних послуг у готелях категорій «п'ять зірок», «чотири зірки» та «три зірки», зокрема новозбудованих чи реконструйованих або в яких проведено капітальний ремонт чи реставрація існуючих будівель і споруд;
- урегульовано питання оподаткування операцій фінансового лізингу, що дозволить надати нових стимулів цій формі інвестування;
- запроваджується оподаткування за ставкою 5% доходів на вклади (депозити), процентного або дисконтного доходу за іменним ощадним (депозитним) сертифікатом, процент на вклад (депозит) члена кредитної спілки у кредитній спілці, доходи у вигляді дивідендів та деякі інші доходи, пов'язані з інвестиційною діяльністю;
- створюються передумови інвестиційної привабливості країни шляхом зменшення ставки податку на додану вартість до 17% [3].

Позитивною є державна податкова політика у сфері стимулювання реалізації пріоритетних інвестиційних проектів, які передбачено реалізувати на новоствореному або діючому підприємстві, на якому проведуть реконструкцію чи модернізацію (за обов'язкової умови виділення окремого структурного підрозділу, де реалізовуватиметься інвестиційний проект).

Незважаючи на позитивні аспекти Податкового кодексу України, існує низка недоліків в частині значного фіскального тиску на малий бізнес, а більшість туристичних підприємств – малі.

У Податковому кодексі не реалізована ідея стимулювання інвестиційної діяльності всіх суб'єктів господарювання. Зберігається галузевий і точковий порядок надання податкових пільг.

Чинна законодавча база не сприяє залученню ані іноземних, ані вітчизняних інвестицій. Не передбачено використання інвестиційного податкового кредиту. Введення податкової пільги з податку на прибуток підприємств обмежено додатковими вимогами для підприємств з оборотом до 3 млн. грн. та не приведе до суттєвих стимулюючих переваг.

Збільшення інвестицій у реалізацію інвестиційних проектів у сфері туризму потребує визначення у тексті Податкового кодексу чітких умов надання відповідної податкової підтримки, зокрема схвалення інвестиційного проекту Кабінетом Міністрів України та включення його до Державного реєстру інвестиційних проектів, що має розміщуватися на офіційному веб-сайті Мінекономрозвитку України. Із

внесенням змін до податкового законодавства мають бути внесені зміни до статей 2–4 Закону України «Про стимулювання інвестиційної діяльності у пріоритетних галузях економіки з метою створення нових робочих місць, що передбачатимуть необхідність визначення:

- двох-трьох національних пріоритетів з урахуванням сфери туризму;
- чітких індикаторів їх досягнення;

– критеріїв відбору інвестиційних проектів, виконання яких спрямовуватиметься на реалізацію таких пріоритетів;

– процедур відбору, схвалення, реєстрації, обліку, фінансування «інвестиційних проектів, фінансового контролю та аудиту за їх реалізацією. Заходи контролю та аудиту мають охоплювати також використання ресурсів суб'єктів господарювання від отриманих податкових пільг.

Крім того, завдяки реформі децентралізації місцеве самоврядування отримує ресурси, які можна було б інвестувати в об'єкти сфери туризму. Саме державно-приватне партнерство могло б стати інноваційною формою залучення таких фінансових ресурсів у сферу туризму та розвинути потенціал регіонів.

Для покращення інвестиційної діяльності підприємств сфери туризму державі необхідно надавати преференції інвесторам через максимальне зменшення податків, зборів для того щоб їх зацікавити. Також, слід внести зміни в законодавство для розвитку інвестиційної діяльності туристичної сфери в Україні. Зокрема, деякі експерти пропонують внести зміни до закону про туризм і законодавчо закріпити за страховими компаніями зобов'язання перераховувати частину страхових франшиз зі страхування туризму на розвиток туризму.

Література:

1. D'Amore L. Tourism: the world's peace industry / In: L. D'Amore, J. Jafari // *Tourism: a Vital Force for Peace*. D'Amore and Associates, Montreal, Canada. – 1988. – P. 7–14.
2. Реформування податкової системи України відповідно до європейських стандартів: матеріали IV наук.-практ. конф., 18 груд. 2012 р. / Держ. податк. служба України, Нац. ун-т держ. податк. служби України, Н.-д. центр з пробл. оподаткування; редкол.: П. В. Мельник, Л. Л. Тарангул, А. М. Новицький. – Ірпінь: [б. в.], 2012. – 545 с.: рис., табл.
3. Погасій С. О. Інвестиційний менеджмент (в прикладах і завданнях): навч. посіб. / С. О. Погасій, О. В. Познякова, Ю. В. Краснокутська; Харків. нац. акад. міськ. госп-ва. – Харків: ХНАМГ, 2009. – 337 с. – (Вища освіта).